

§ 2 Tertialrapport 1 för 2020

ÄLV 2020/206

Beslut

1. Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förslaget till tertialrapport 1 för 2020 med helårsprognos och överlämnar den till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
2. Nämnden beslutar i enlighet med kommunstyrelsens uppmaning att höja ambitionen för antalet ungdomar som fått feriejobb från 46 till 56 ungdomar.
3. Nämnden godkänner reviderad lokal handlingsplan mot våldsbejakande extremism, bilaga 1.
4. Nämnden ansöker om budgetjustering om 0,3 mnkr för trygghetsskapande åtgärder i enlighet med bilaga 2
5. Nämnden ansöker om budgetjustering om 1,0 mnkr för medel till Älvsjöskogens naturreservat i enlighet med ärendet.
6. Nämnden ansöker om budgetjustering om 1,1 mnkr för investeringar i maskiner och inventarier i enlighet med ärendet.
7. Nämnden beslutar om en ny nämndaktivitet 1.3
8. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

I tertialrapporten redogör nämnden för uppnådda resultat och analyserar eventuella avvikelser för verksamhet och ekonomi jämfört med verksamhetsplanen och de förväntade resultaten.

Beslutsgång

Ordföranden föreslog bifall till förvaltningens förslag och fann att nämnden ställde sig bakom det.

Särskilt uttalande

Stefan Johansson (S) och Mattias Håkansson (V) anmälde ett särskilt uttalande.

"Coronapandemin har drastiskt förändrat vårt samhälle. Under det första tertialet av 2020 har stadsdelsnämnden ännu mer än vanligt fått en central roll i att ge trygghet, säkerhet och en bra välfärd till alla invånare. Vår personal har med sina arbetsinsatser gjort enastående insatser för att alla ska kunna ta sig igenom krisen med hälsa och säkerhet. De förtjänar de bästa förutsättningar för detta arbete. Något som staden inte alltid lyckats ge dem. Politiken måste nu riktas in på det.

Tertialrapporten för januari till april år 2020 ska redovisa för hur och i vilken omfattning nämnden bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges mål, det ekonomiska utfallet, samt en prognos för helåret.

Rapporten redogör för hur förvaltningen arbetar med de uppdrag de fått i budget och det är glädjande att se hur vår verksamhet, trots de ekonomiska förutsättningar den blågröna majoriteten ålagt dem, gör sitt bästa för att kunna leverera en välfärd av hög kvalitet till stadens invånare.

De förutsättningar de får i en budget som prioriterar lägre skatt framför välfärd märks nu i verksamheterna. När kommunfullmäktiges borgerliga majoritet efter valet 2018 beslutade om en lägre skattesats lovade de att skola och omsorg inte skulle drabbas. Inte heller ambitionerna för bostadsbyggande och infrastruktur skulle påverkas. Men nu ser vi uppenbara risker att dessa löften inte kommer hållas för år 2020.

Trots att hela världen under de för rapporten aktuella månaderna befunnit sig i en pandemi, som ger direkta effekter på stadens alla verksamheter, bedöms stadens mål till stora delar uppfyllas. Detta är särskilt anmärkningsvärt när det kommer till äldreomsorgen, som drabbats hårt under just de aktuella månaderna. Att målet 'I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande' anses som helt uppfyllt är därför förvånande. Nämnden bör inte anse målet som uppfyllt.

Under pandemin har personalfrågan rätteligen blivit högaktuell. Personalkontinuiteten har visat sig vara avgörande även i denna krissituation. Den orimligt höga andelen timanställda inom äldreomsorgen måste minska. Även ur smittskyddssynpunkt är detta avgörande. Besluten av den politiska majoriteten att ta bort stadens mål för att minska tidsbegränsade anställningar har visat sig vara direkt kontraproduktiva.

Överhuvudtaget är personalpolitiken en fråga som de blågröna med all önskvärd tydlighet visat att de inte gärna tar i, något som nu visar sig i sjunkande AMI och bedömningar av Bra arbetsgivare. Det är dock mycket angeläget att större fokus läggs på personalens

arbetsvillkor. Vi stod redan innan pandemin inför en stor utmaning med kompetensförsörjningen i staden och har lagt ett antal förslag för att förbättra bland annat arbetsvillkoren i staden, vilka inte hörsammats.

Att vara chef inom omsorgen är ett tungt ansvar, där många redan innan pandemin haft en oerhört stor arbetsbörda. Det visar sig tydligt nu i stadsdelarna där personalen är utarbetad och där chefer måste hyras in för att klara den uppkomna situationen. Chefernas situation måste förbättras och deras förutsättningar behöver ändras för att ge dem möjlighet att klara sina uppdrag.

Bra arbetsvillkor och fasta anställningar är inte bara nyckelfaktorer när det gäller att kunna rekrytera utan också för att behålla medarbetares kompetens. En hög personalkontinuitet i verksamheterna bidrar i stor grad till att staden ska kunna bibehålla och utveckla en hög kvalitet i välfärden. Vi måste skapa förutsättningar för dem som redan arbetar inom vård och omsorg att vilja, orka och kunna arbeta kvar. Otrygga anställningar kommer varken leda till ett hållbart arbetsliv eller en högre kvalitet för den enskilde. Inte heller kommer de innebära att fler lockas till att vilja arbeta med vård och omsorg.

Grundbemanningen behöver öka, för att minska användningen av timanställningar, för att höja kvaliteten och för att förbättra arbetsmiljön. Vi vill även se fler bemanningsenheter, med fastanställda heltidsvikarier som ska kunna täcka upp då ordinarie personal är frånvarande, vilket kommer att underlätta kompetensutveckling och minska den administrativa bördan med att ringa in och introducera ny personal i verksamheten. Vi ser nu hur staden överanställer personal och inrättat personalpools. Det är ett arbete som behöver fortsätta även efter att just denna kris är över.

Coronapandemin har också satt ljuset på den fragmenterade organisationen inom äldreomsorg och hemtjänst, som privatisering och LOV-system skapat. Otrygga anställningsvillkor har tillåtit breda ut sig. Timanställda riskerar att gå till jobbet trots symptom, eftersom de inte omfattas av rätten till sjukpenning. I hemtjänsten möter personalen i snitt nu mer än dubbelt så många brukare per dag som för 15 år sedan. Utbildningsnivåer och krav varierar. Mycket tyder på att denna kombination av privatisering, anställningsvillkor och organisation har skapat stora kontaktytor och därmed en gynnsam jordmån för virusets spridning. Stadsdelens förvaltning har överblick kring vad som skett inom den egna verksamheten under pandemin, men insynen och kontrollen gentemot de många privata utförarna är obefintlig och därmed frånvarande i tertialrapporten. Därmed får vare sig vi nämndpolitiker eller medborgarna en samlad lägesbild. Någon må ursäkta detta med att ansvaret för upphandlad verksamhet ligger på

stadscentrala nämnder, men det är likväl djupt otillfredsställande.

Vi noterar avslutningsvis att det funnits flera förslag för att stärka välfärden genom ökade anslag till skola, förskola och äldreomsorg men att dessa avvisats av kommunfullmäktiges borgerliga majoritet. Vi beklagar det och hoppas att sådana budgetbeslut kan fattas i bred politisk enighet inom kort. Äldreomsorgen och förskolan är inte överbudgeterade i Stockholm. Våra anställda förtjänar bättre förutsättningar – både avseende anställningsvillkor och sett till bemanning.

Vi står inför en global konjunkturnedgång som kommer drabba även vår stad och vår stadsdel. Ska vi lyckas begränsa effekterna av denna är det angeläget att staden nu, tillsammans med stat och region, höjer ambitionerna för utbildnings- och arbetsmarknadspolitiken så att arbetslösheten blir så låg som möjligt. Som en del av detta mål behöver också staden öka insatserna för att stödja näringsliv och tillväxt i vår stad.

Med anledning av pågående pandemi har stadsledningskontoret beslutat att stadens medborgarundersökning inte ska genomföras år 2020, vilket är något vi ställer oss frågande till.

Förskoleverksamhet

Under pandemin har många inom barnomsorgen arbetat inom äldreomsorgen och verksamheten har drabbats hårt av sjukfrånvaro, vilket kommer att ge stora konsekvenser för resten av året. Bemanningenheter med fastanställda vikarier hade otvetydigt underlättat enheternas arbete under denna period.

Äldreomsorg

Förutom att säkerställa att de anställda har bra arbetsvillkor, rimliga scheman och ett närvarande ledarskap behöver förutsättningarna för kompetensutveckling förbättras. Vi ser hur utbildningar avbryts utan att kostnaderna för vikarietäckning tagits i anspråk, vilket innebär att de går tillbaka till arbete istället för att studera klart. Bemanningenheter med fast anställda vikarier och höjd grundbemanning anser vi underlätta kompetensutvecklingen för verksamheterna. Kommunikationen mellan staden och utförarna måste säkerställas och kanaler för att regelbundet sprida och inhämta information måste finnas. Kraven på att utförarna tillhandahåller tillämplig skyddsutrustning och tvättar arbetskläder måste skärpas och följas upp. För att kunna följa de basala hygienrutinerna måste förvaring av handtvål, handsprit och pappershanddukar säkerställas hos den enskilde hemtjänsttagaren.

Istället för att heltid ska vara norm, AVA-anställningar undvikas och timanställningar likaså, utöver vad som krävs för att exempelvis täcka korttidsfrånvaro, ska utförare inom hemtjänsten nu endast

eftersträva att de anställda erbjuds heltid och fast anställning. Detta behöver ändras. Även ur kompetenssynpunkt är det viktigt att ha en stor andel fast anställd personal. När majoriteten vill se en ökad kompetens hos äldreomsorgens medarbetare samt att all tillsvidareanställd personal har goda språkkunskaper och grundutbildning gäller det i verkligheten långt ifrån alla som arbetar med de äldre. Inte heller blir målet om att all tillsvidareanställd personal ska ha grundutbildning ett särskilt omvälvande mål att nå, då äldreomsorgen till nära en fjärdedel bemannas av timanställda, vilket drabbar den enskilde direkt, som får en minskad personal-, tids- och omsorgskontinuitet.

Det finns en överenskommelse mellan SKR och Kommunal från april 2017 då man tog ett beslut om yrkesutvecklingstrappa för vård- och omsorg. I den överenskommelsen finns 800 poäng och 1500 poäng medräknade. 800 poäng motsvarar vårdbiträde och 1500 poäng motsvarar undersköterska. Vi anser att även Stockholms stad bör följa överenskommelsen.

Ekonomiskt bistånd

Antalet bidragssökande familjer kommer med all sannolikhet att öka ytterligare under resten av året med tanke på att Stockholm har en stor andel tidsbegränsade anställningar i tjänstesektorn och hälften av rikets alla varsel och en tredjedel av alla permitteringar drabbar stockholmare.

Feriejobb

Anledningen till att målen inte kommer att nås är att vård- och omsorgsboenden, förskolor och LSS-boenden inte kan ta emot några unga i sommar. Dock finns det alla möjligheter att erbjuda unga jobb i t.ex. parkarbete och offentliga miljöer och vi vill uppmana förvaltningen att vara kreativ när det gäller att hitta ersättningsjobb för dem som försvunnit."

Särskilt uttalande

Roland Johansson (SD) anmälde ett särskilt uttalande.

"I tertialrapporten framhålls det att det budgeterade målet för nämnden kommer att uppnås under året. Vad som dock framgår av rapporten är att kostnader för försörjningsstöd ökar kraftigt på grund av att bland annat de nyanlända som kommit till Älvsjö har ökat i ålder och därmed hamnat i kategorin behövande som saknar egen inkomst. Vidare har fler blivit arbetslösa på grund av Corona pandemin med påföljd att fler än beräknat behöver försörjningsstöd.

Trycket på äldreården har ökat. Detta dels på grund av ett ökande antal äldre i stadsdelen, och dels en kraftig belastning på personalen på grund av Coronapandemin, som resulterat i höga sjukfrånvarotal

och ökade vårdkostnader på äldreboenden i Älvsjö.

Sammantaget kan det konstateras att läget är bekymmersamt, och att det krävs insatser av förvaltningen och den nya nämnden som kommer till stånd efter sammanslagningen av Älvsjö och Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnder.

Sverigedemokraterna ser med oro på Älvsjös framtid, inte enbart beroende på de faktiska problem som nämnts i Tertialrapporten men även på grund av sammanslagningen som kommer kräva extraordinära insatser från inte minst personalen."

Handlingar i ärendet

- ÄLV 2020/206-7 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande Tertialrapport 1 för 2020 Älvsjö
- ÄLV 2020/206-3 Bilaga 1 - Handlingsplan mot våldsbejakande extremism april 2020
- ÄLV 2020/206-1 Bilaga 3 - Uppföljning klimatinvesteringsprojekt Bergtorpskärret
- ÄLV 2020/206-2 Bilaga 2 - Ansökan T1 2020 Solbergaskogens hundrastgård
- ÄLV 2020/206-4 Bilaga 6 - Uppföljning klimatinvesteringsprojekt Dagvattenhantering Safirgränd
- ÄLV 2020/206-5 Bilaga 5 - Uppföljning klimatinvesteringsprojekt Örby slott
- ÄLV 2020/206-6 Bilaga 4 - Uppföljning klimatinvesteringsprojekt Långsjö

Signerat av

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Johan, Nilsson	2020-05-27
Stefan, Johansson	2020-05-27